

Ex/Sans/PG/1.2/15/2017

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2017

(1st Year, 1st Semester)

SANSKRIT

Course : II

[Vedic Studies]

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

क-विभागः

- १। अधःस्थितेषु प्रश्नेषु त्रितयस्य सुरगिरा देवनागर्या लिप्या च समाधानं कार्यम्। 1×3=3
- (क) चरणव्यूहग्रन्थानुसारं ऋग्वेदस्य कति शाखा उपलभ्यन्ते स्म? ता लेखनीयाः?
- (ख) ब्राह्मणोपनिषद आरण्यकोपनिषदश्च एकैकमुदाहरणं दीयताम्।
- (ग) कस्मिन् ब्राह्मणे वेदाङ्गानां प्रथमोल्लेखः प्राप्यते? कस्मिन् वेदे च तद्ब्राह्मणम् अन्तर्भाव्यते?
- (घ) 'नाराशंसी'शब्देन किमुच्यते?
- २। ऋग्वेदीयसंवादसूक्तान्यवलम्ब्य कश्चित् नातिदीर्घो प्रबन्धो विरच्यताम्। 7

अथवा,

ऋग्वेदीयसमाजव्यवस्थायाः चित्रं समासतो निरूप्यताम्।

[Turn over]

[2]

ख-विभागः

- ३। संस्कृतभाषया देवनागर्या लिप्या च समाधीयताम् —
‘गायन्ति त्वा’ इत्यस्य ऋषिच्छन्दोदैवतमुल्लिख्य विनियोगो
निर्दिश्यताम्। 5
- ४। शुक्लयजुर्वेदान्तर्गतं रुद्रदेवतास्वरूपं सोदाहरणं विशदीक्रियताम्।
5
- ५। ऋग्वेदानुसारतः इन्द्रदेवतायाः माहात्म्यं स्पष्टीक्रियताम्। 5
- ६। द्वयोः पदयोः स्वरसंचारः सूत्रनिर्देशपुरःसरं विचारणीयः — 3
शतक्रतो, गायन्ति, येमिरे, वर्धनम्।
अथवा,
पदद्वितयं ससूत्रं साधनीयम् — 3
शंस्यम्, ब्रह्म, कर्त्वम्, अर्किणः।
- ७। ‘यस्तिष्ठति चरति’ इत्यादिको मन्त्रः कुत्र पठितः का वा अत्र
देवता? 2